

[Poul Møller.]

den velkommen til, men dermed risikerer den tillige at svække den brede enighed om landets udenrigspolitik, som vi har forstået at også den har lagt vægt på at bevare.

Må jeg endelig vedrørende statsministerens fortolkning af præsident de Gaulles udtalelser forleden i redegørelsen til tinget tilføje, at jeg håber, statsministeren har ret, men at jeg er oprigtig bange for, at han ikke har det, og for, at han fortolker tilsagnet for vidt. Bliver forhandlingerne med Storbritannien genoptaget, vil der foreligge en ganske ny situation, i hvilken ingen kan drage den franske præsident til ansvar for tilsagn og løfter, der er givet under andre forudsætninger og andre forhold. Det ved statsministeren sikkert også godt, måske bedre end andre her i salen.

Det er formentlig den eneste mulighed for Danmark nu, at vi ikke i panik griber til en løsning, som vi endnu ikke har haft lejlighed til ordentlig at gennemtænke, men at vi i hvert fald foreløbig koncentrerer os om at skabe de bedst mulige afsætningsvilkår for den eksport, der vil komme i stigende fare, hvis den europæiske deling bliver permanent.

Den første tanke, der melder sig, er naturligvis, om vi har mulighed for at fastholde uændrede handelsforbindelser med fællesmarkedet. Rent umiddelbart vil sammenbruddet i Buxelles ikke forværre vore salgsvilkår, men på længere sigt risikerer vi at miste en betydelig del af vort marked på det europæiske fastland. Den tanke har været rejst, uden at regeringen vist har taget stilling til den, at Danmark kunne opnå en associering med fællesmarkedet. Om dette er praktisk og politisk muligt, er vel tvivlsomt, og det er umuligt, hvis associering skal opfattes i den vide betydning, som det hidtil er blevet det. Det er klart, at vi kan ikke forpligte os til at opbygge ydre toldmure, der svarer til fællesmarkedets, omkring Danmark, uden at vi må forlade EFTA. En associering af denne vidtgående karakter er derfor utænkelig. Noget andet er en mere beskeden associeringsform, der ved en aftale sikrede os afsætning af danske produkter, imod at vi til gengæld deltog i den indbyrdes toldnedsættelse, som finder sted i fællesmarkedet. Vore EFTA-forplig-

telser vil næppe være til hinder for en sådan udvej.

Jeg anmoder regeringen om nøje at overveje denne mulighed. Kan en løsning af denne karakter ikke findes, så må vi falde tilbage på tosidede handelsaftaler med hvert medlemsland i EEC, og det er rigtigt, som det ærede medlem hr. Per Federspiel har nævnt, at der vel heller ikke kan bygges meget håb på sådanne aftaler. Men i denne forbindelse vil især den dansk-tyske langtidsaftale afgjort være af interesse. Denne aftale eksisterer i hvert fald, og det må være uomtvisteligt, at den er juridisk bindende uden hensyn til, hvilke landbrugsarrangementer EEC sætter i kraft. Endnu i efteråret fortalte regeringen om den aktivitet, der udfoldedes for at sikre langtidsaftalen, efter at første del af fællesmarkedets landbrugsregulativer var trådt i kraft. Jeg vil nu gerne spørge den højtærede udenrigsminister, hvilken sikkerhed regeringen har opnået hos den tyske regering for, at langtidsaftalen ikke blot formelt, men også reelt holder til sit indhold også i fremtiden.

I det omfang vi trods langtidsaftaler rammes af de importafgifter og andre protektionistiske foranstaltninger, de seks indfører, er det et spørgsmål, hvem der skal bære disse afgifter. Da det er i hele samfundets interesse, at eksporten opretholdes i videst mulig udstrækning, vil det være urimeligt, om landbruget alene igennem en betydelig prisnedgang skulle bære den fulde vægt af disse importafgifter. Jeg mener derfor, at der må findes frem til sådanne eksportfremmende foranstaltninger, at vi i fællesskab bærer afgifter af denne art, hvis vi skønner, at det trods alt er i samfundets interesse at bevare afsætningen, således som vi i dag må skønne det.

Herudover vil alle kunne enes om afsætningsfremstød overalt, hvor det er muligt at udvikle nye markeder eller befæste allerede eksisterende markeder. Betydelige beløb har jo i de senere år været afsat på finansloven til disse formål. De er vel endnu ikke fuldt udnyttet, men jeg tror, at det netop nu er overordentlig vigtigt, at landbrugsministeren forstår, at hverken disse midler eller hans mangfoldige bemyndigelser må anvendes til skade for den private eksportørgruppe, hvis medvirken er absolut